

РІШЕННЯ

Вченої ради Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна з питання: «Про затвердження Положення про проведення інструктажів, навчання та перевірку знань з питань цивільного захисту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна»

від 20 січня 2025 року, протокол № 3

Заслухавши інформацію проректора з науково-педагогічної роботи Василя БЛИНДЮКА щодо змін Кодексу цивільного захисту України в редакції від 21.09.2024 р., які передбачають об'єднання цивільного захисту, пожежної безпеки та дій населення у надзвичайних ситуаціях, і необхідності затвердження оновленого Положення про проведення інструктажів, навчання та перевірку знань з питань цивільного захисту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, на підставі підпункту 39, пункту 13.2 Статуту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Вчена рада ухвалила:

1. Затвердити Положення про проведення інструктажів, навчання та перевірку знань з питань цивільного захисту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (додаток 1).

2. Визнати Наказ від 19.12.2022 р. №0107-1/760 Про затвердження Інструкції про встановлення протипожежного режиму в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна та Розпорядження від 08.10.2019 р. №0101-067 Про проведення інструктажів з питань цивільного захисту такими, що втратили чинність із дати введення в дію положення, затвердженого п.1 цього рішення.

Відповідальний: начальник відділу з питань цивільного захисту Олександр АНТОНОВ.

Термін виконання: до 30 січня 2025 року

Голова Вченої ради

Тетяна КАГАНОВСЬКА

Учений секретар

Олена ФРІДМАН

ПОЛОЖЕННЯ
про проведення інструктажів, навчання та перевірку знань
з питань цивільного захисту
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

1. Загальні положення

1.1. Це Положення визначає порядок організації та проведення інструктажів, навчання та перевірки знань з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна (далі – університет).

1.2. Правовою основою Положення про проведення інструктажів, навчання та перевірки знань з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях є:

- Кодекс цивільного захисту України від 21.09.2024 р. №5403-VI;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 р. №444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях» (редакція від 31.07.2018 р.);
- Наказ МВС України від 05.12.2019 р. № 1021, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 03.02.2020 р. за №108/34391 «Про затвердження Порядку затвердження програм навчання та інструктажів з пожежної безпеки, організації контролю та їх виконанням»;
- Наказ МВС України від 28.11.2019 р. № 991, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 16.01.2020 р. за № 46/34329 «Про затвердження Порядку організації та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту»;
- Наказ ДСНС України від 06.06.2014 р. № 310 (у редакції наказу ДСНС України від 08.08.2014 р. № 458) «Програма загальної підготовки працівників підприємств, установ та організацій до дій у надзвичайних ситуаціях».

1.3. Положення призначене для проведення інструктажів, навчання та перевірки знань з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях з відповідними категоріями осіб.

1.4. Проведення інструктажів, навчання та перевірки знань працівників з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях здійснюється у робочий час за рахунок коштів університету.

1.5. Допуск до роботи осіб, які не пройшли інструктаж, навчання та перевірки знань з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях забороняється.

1.6. Організація своєчасного проведення інструктажів, навчання та перевірки знань з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях в університеті покладається на керівників структурних підрозділів.

1.7. Працівники, які пройшли спеціальне навчання (пожежно-технічний мінімум), можуть бути звільненими від вступного та первинного інструктажів з питань пожежної безпеки.

2. Організація навчання з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях

2.1. Навчання співробітників здійснюється безпосередньо в університеті згідно з програмами підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях, а також під час проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту.

2.2. Підготовка працівників університету до дій у надзвичайних ситуаціях передбачає:

- за програмою загальної підготовки працівників – вивчення інформації, що міститься у планах реагування на надзвичайні ситуації, про дії в умовах загрози та виникнення надзвичайної ситуації, а також оволодіння навичками надання першої допомоги потерпілим, користування засобами індивідуального та колективного захисту;

- за програмою спеціальної підготовки працівників, які входять до складу спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту, - ознайомлення і обов'язками, навичками користування та матеріальною частиною техніки, приладів і табельного майна таких служб і формувань, засобами захисту, вивчення порядку приведення їх у готовність, проведення рятувальних та інших невідкладних робіт;

- за програмою додаткової підготовки з техногенної безпеки працівників об'єктів підвищеної безпеки, джерел небезпеки, що на певних обставинах можуть спричинити виникнення надзвичайної ситуації на такому об'єкті та небезпечних речовин, що виготовляються, переробляються, зберігаються чи транспортуються на його території;

- за програмою пожежно-технічного мінімуму для працівників, зайнятих на роботах з підвищеною пожежною небезпекою, - підвищення рівня загальних пожежно-технічних знань, вивчення правил пожежної безпеки з урахуванням особливостей установи, ознайомлення з протипожежними заходами та діями у разі виникнення пожежі, оволодіння навичками використання наявних засобів пожежогасіння;

- за програмою прискореної підготовки працівників до дій в особливий період – навчання способам захисту від наслідків надзвичайних ситуацій, спричинених застосуванням засобів ураження в особливий період, за умови продовження роботи університету в воєнний період.

2.3. Програми підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях розробляються та затверджуються ректором університету на підставі програм та організаційно-методичних вказівок з підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях, які розробляються та затверджуються органами ДСНС, місцевими державними адміністраціями, органами місцевого самоврядування.

2.4. Навчання працівників в університеті здійснюється шляхом:

- курсового навчання, що передбачає формування навчальних груп і здійснюється в навчальних класах на об'єктах навчально-виробничої бази університету;

- індивідуального навчання, що передбачає вивчення теоретичного матеріалу самостійно та у формі консультацій з керівниками навчальних груп або іншими особами.

2.5. Навчальні групи комплектуються переважно з працівників, що входять до складу спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту.

2.6. Для проведення занять з курсового навчання у навчальних групах складається розклад занять за відповідною програмою, ведуться журнали обліку занять, плани проведення занять за відповідними темами.

2.7. Для отримання працівниками відомостей про конкретні дії у надзвичайних ситуаціях в приміщення загального користування університету обладнується інформаційно-довідковий куточок з питань цивільного захисту, у якій тематично оформлюються стенди, розміщуються схеми, навчальні посібники і зразки, передбачені програмами підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях.

2.8. Тематичне наповнення інформаційно-довідкового куточка визначається з урахуванням заходів, передбачених планом реагування на надзвичайні ситуації, та містить інформацію про наявні можливості та ресурси університету з протидії небезпечним факторам, що ймовірно для місця її розташування.

3. Порядок проведення інструктажів з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях.

3.1. Особи при прийнятті на роботу та працівники щороку проходять в університеті інструктаж з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях.

3.2. Інструктажі проводять посадові особи, які пройшли навчання і спеціальну підготовку у спеціальних навчальних центрах, та мають відповідне посвідчення.

3.3. Вступний, первинний та повторний інструктажі з працівниками проводяться за Програмою загальної підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях.

3.4. Результати проведення інструктажів (крім цільового) заносяться до Журналу реєстрації інструктажів з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях (Додаток 1). Відмітка про проведення вступного інструктажу вноситься у Контрольний лист при оформленні особу на роботу (Додаток 2).

3.5. Запис про проведення цільового інструктажу робиться в наряді-допуску на виконання тимчасових вогневих робіт.

3.6. Порядок проведення вступного інструктажу.

3.6.1. Вступний інструктаж проводиться:

- з усіма працівниками університету;
- з особами, які прибули в університет у відрядження, на виробничу практику (навчання) тощо і мають брати безпосередню участь у робочому процесі.

3.6.2. Вступний інструктаж проводиться на підставі чинних нормативно-правових актів університету у спеціально обладнаних для цього приміщеннях (кабінетах, навчальних класах) з використанням інформаційно-довідкових

куточків з питань цивільного захисту, зразків засобів індивідуального захисту, комп'ютерних та мультимедійних засобів, навчальної літератури, планів реагування на надзвичайні ситуації (інструкцій щодо дій тощо).

3.6.3. Вступний інструктаж може проводитись індивідуально або у складі навчальної групи з числа одного структурного підрозділу чи осіб одного фаху.

3.6.4. Вступний інструктаж проводиться посадовою особою, на яку наказом університету покладено виконання обов'язків з питань цивільного захисту та/або посадову особу, яка відповідає за протипожежну безпеку.

3.6.5. Запис про проведення вступного інструктажу робиться в журналі реєстрації інструктажів з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях.

3.6.6. Тематика та порядок проведення інструктажів студентів під час навчання в університеті визначаються нормативно-правовими актами в галузі освіти і науки.

3.7. Порядок проведення первинного інструктажу.

3.7.1. Первинний інструктаж проводиться до початку роботи, безпосередньо на робочому місці з працівником.

3.7.2. Первинний інструктаж проходять:

- особи, що прийняті на роботу;
- працівники, переведені з одного структурного підрозділу університету до іншого;
- відрядження особи, які прибули в університет і мають брати безпосередню участь у навчальному, науковому, виробничому процесі;
- студенти перед початком професійного навчання;
- студенти під час виробничої практики (навчання), а також перед проведенням практичних занять, пов'язаних з використанням різних механізмів, інструментів, матеріалів у навчальних майстернях, лабораторіях тощо.

3.7.3. Первинний інструктаж проводиться на робочому місці індивідуально або у складі навчальної групи з числа одного структурного підрозділу чи осіб одного фаху.

3.7.4. Первинний інструктаж проводить безпосередній керівник робіт (керівник структурного підрозділу).

3.7.5. Запис про проведення первинного інструктажу робиться в журналі реєстрації інструктажів з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях.

3.7.6. Тематика та порядок проведення інструктажів студентів під час навчання в університеті визначаються нормативно-правовими актами в галузі освіти і науки.

3.8. Порядок проведення повторного інструктажу.

3.8.1. Повторний інструктаж проводиться на робочому місці з усіма працівниками не менше ніж один раз на рік.

3.8.2. Повторний інструктаж проводиться на робочому місці індивідуально або у складі навчальної групи з числа одного структурного підрозділу чи осіб одного фаху.

3.8.3. Повторний інструктаж проводить безпосередній керівник робіт (керівник структурного підрозділу).

3.8.4. . Запис про проведення повторного інструктажу робиться в журналі реєстрації інструктажів з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях.

3.8.5. Тематика та порядок проведення інструктажів студентів під час навчання в університеті визначаються нормативно-правовими актами в галузі освіти і науки.

3.9. Порядок проведення позапланового інструктажу.

3.9.1. Позаплановий інструктаж проводиться з працівниками на робочому місці або у спеціально відведеному для цього приміщенні у наступних випадках:

- у разі зміни технологічного процесу, застосування нового або заміни чи модернізації існуючого пожежонебезпечного устаткування;

- при введенні в дію нових або змінених нормативно-правових актів з питань цивільного захисту;

- на вимогу посадових осіб ДСНС або територіальних органів, якщо виявлено незадовільне знання працівниками правил пожежної безпеки на робочому місці, невміння діяти в разі пожежі та користуватися первинними засобами пожежогасіння;

- при прийнятті (введенні в експлуатацію) нових засобів індивідуального та колективного захисту, систем оповіщення, технологій захисту від наслідків надзвичайних ситуацій тощо.

3.9.2. Позаплановий інструктаж проводиться на робочому місці чи у спеціально обладнаних приміщеннях (кабінетах, навчальних класах) індивідуально або у складі навчальної групи з числа одного структурного підрозділу чи осіб одного фаху. Обсяг і зміст позапланового інструктажу визначаються в кожному випадку окремо залежно від обставин, що спричинили потребу у його проведенні.

3.9.3. Позаплановий інструктаж зі студентами проводиться під час проведення виробничого (трудового) і професійного навчання при порушеннях ними вимог нормативно-правових актів з охорони праці, що можуть або призвели до травм, аварій, пожеж тощо.

3.9.4. Позаплановий інструктаж проводить безпосередній керівник робіт (керівник структурного підрозділу).

3.9.5. Запис про проведення позапланового інструктажу робиться в журналі реєстрації інструктажів з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях.

3.9.6. Тематика та порядок проведення інструктажів студентів під час навчання в університеті визначаються нормативно-правовими актами в галузі освіти і науки.

3.10. Порядок проведення цільового інструктажу.

3.10.1. Цільовий інструктаж проводиться з співробітниками університету в таких випадках:

- перед виконанням ними робіт, на які відповідно до законодавства оформлюються наряд-допуск, наказ або розпорядження;

- під час ліквідації, стихійного лиха.

3.10.2. Цільовий інструктаж проводиться на робочому місці чи у спеціально обладнаних приміщеннях (кабінетах, навчальних класах) індивідуально або у

складі навчальної групи з числа одного структурного підрозділу чи осіб одного фаху.

3.10.3. Обсяг і зміст позапланового інструктажу визначаються залежно від виду робіт, що виконуватимуться.

3.10.4. Повторний інструктаж проводить безпосередній керівник робіт (керівник структурного підрозділу).

3.10.5. Запис про проведення цільового інструктажу робиться в журналі реєстрації інструктажів з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях. У разі виконання робіт, що потребують оформлення наряду-допуску, цільовий інструктаж реєструється в цьому наряді-допуску, а в журналі реєстрації інструктажів – не обов'язково.

3.10.6. Інструктажі можуть проводитися разом з відповідними інструктажами з охорони праці.

4. Порядок перевірки знань при проведенні інструктажів з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях.

4.1. Первинний, повторний та позаплановий інструктажі завершуються перевіркою знань, яку здійснює особа, що провела інструктаж.

4.2. Перевірка знань може проводитись у вигляді усного опитування або за допомогою технічних засобів, а також перевіркою набутих практичних навичок.

4.3. Перевірка знань здійснюється особою, яка проводила інструктаж.

4.4. При незадовільних результатах перевірки знань, умінь і навичок після інструктажу (первинного, повторного, позапланового) протягом 10 днів додатково проводяться інструктаж і перевірка знань.

5. Вимоги до осіб, які проводять інструктажі, навчання, та перевірку знань з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях.

Особи, що залучаються університетом до проведення інструктажів, навчання та перевірки знань з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях, зобов'язані пройти спеціальну підготовку у навчально-методичних центрах цивільного захисту та безпеки життєдіяльності відповідно до вимог типового положення про них.

Додатки:

Додаток 1 Титульний лист та аркуш Журналу реєстрації інструктажів з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях.

Додаток 2 Контрольний лист.

Додаток 1 Журнал реєстрації інструктажів
з питань цивільного захисту, пожежної
безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях.
Титульний лист.

Додаток до Положення про інструктажі з
питань цивільного захисту, пожежної безпеки
та дій у надзвичайних ситуаціях
Харківського національного університету
імені В. Н. КАРАЗІНА

**Харківський національний університет
імені В.Н. Каразіна**

ЖУРНАЛ
реєстрації інструктажів з питань цивільного захисту,
пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях

(факультет, структурний підрозділ)

Розпочато _____

Закінчено _____

Додаток 2. Контрольний лист

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

КОНТРОЛЬНИЙ ЛИСТ

1. Прізвище, ім'я, по батькові _____
2. Рік народження _____ 3. На яку посаду приймається _____
_____ 4. Місце роботи (кафедра, відділ, лабораторія і т.п.) _____

I. Вступний інструктаж (майдан Свободи, 6)

З охорони праці (ауд. 101) стосовно посади проведений «__» _____ 20__ р. _____
Посада та підпис особи, яка проводила інструктаж _____

З питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях (ауд. 188)
проведений «__» _____ 20__ р. _____
Посада та підпис особи, яка проводила інструктаж _____

II. Первинний інструктаж на робочому місці

Інструктаж і навчання безпечним методам роботи проведені «__» _____ 20__ р. _____
Шкідливі або небезпечні фактори на робочому місці: _____

(посада та підпис керівника структурного підрозділу)

Інструктаж засвоєний: _____
(підпис особи, яка проходила інструктаж)

З Правилами внутрішнього розпорядку, Колективним договором та умовами праці ознайомлений: _____
(підпис особи, яка проходила інструктаж)

III. Військово-мобілізаційний відділ (майдан Свободи, 4, ауд. II-50)

Поставлений на облік з «__» _____ 20__ р. _____
